

Cumhuriyet Üniversitesi'nin Sivas İli Ekonomisine Katkısı

Ceren Altuntaş ve Necati Alp Erilli®

Cumhuriyet Üniversitesi ve Cumhuriyet Üniversitesi

ÖZET

Üniversiteler; toplumun ekonomik ve sosyal alt yapısını oluşturan, eğitim, öğretim, kültür ve bilimsel düşünce merkezleri olarak, ulusal düzeyde çok yönlü fonksiyonlar üstlenmiş kurumlardır. Üniversiteler; bilgi üretmek, üretilen bilgiyi korumak ve gelecek nesillere aktarmak zorundadırlar. Bu bağlamda üniversitelerde eğitim ve öğrenimin amacı; çağın gereklerine uygun, ulusal ve evrensel değerlere sahip, her konuda sorgulamayı kendine ilke edinen, bilimsel düşünmeyi benimseyen, çevresine kendisine karşı sorumluluk sahibi ve kültürel değerlerini koruyan çağdaş insanlar yetiştirmektir.

Çalışmanın amacı, Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerinin Sivas ili ekonomisine katkısını saptamaktır. Bunun için Cumhuriyet Üniversitesi merkez kampüste öğrenim gören öğrencilere kapalı ve açık uçlu soru sorma tekniğinden yararlanarak anket çalışması uygulanmıştır. Anket formları vasıtasıyla toplanan veriler SPSS.21 paket programı ile analiz edilmiştir. Anket sonucunda, öğrencilerin çeşitli harcama kalemlerine göre harcadıkları miktarları tespit edilmiş ve sosyo-ekonomik özelliklerini belirlenmiştir. Böylece Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerinin ve Cumhuriyet Üniversitesi'nin, Sivas ili ekonomisine katkısı miktar olarak hesaplanmıştır.

Anahtar Kelimeler: *Yerel Ekonomi, Üniversite, Kalkınma, Cumhuriyet Üniversitesi, Sivas*

JEL Sınıflandırması: R11, I25

® Yrd. Doç. Dr. Necati Alp Erilli, Cumhuriyet Üniversitesi, Ekonometri Bölümü, nerilli@cumhuriyet.edu.tr.
Ceren Altuntaş, Cumhuriyet Üniversitesi, İktisat Bölümü, cerenaltuntass@hotmail.com.

1. GİRİŞ

Bir ülkede üretim kapasitesinin, üretimin ve bunun sonucu milli gelirin artması ekonomik büyümeyi ifade eder (Dinler, 2013:616). Ekonomik gelişme ise bir ülkede fert başına düşen milli gelirdeki artış miktarı yanında, aynı zamanda söz konusu ekonominin iktisadi ve sosyo-kültürel yapısının da iyileşmesini içerir. Kısaca büyüme, ülke ekonomisindeki nicel değişmeyi ifade ederken, gelişme de ekonomideki nicel değişmelerin yanında nitel değişmeleri de kapsamaktadır (Dinler, 2013:617). Bir ülkede ekonomik büyüme ve ekonomik gelişme unsurlarından en önemlilerinden birisi eğitim-öğretim kurumlarıdır. Eğitim-öğretim kurumları, ülke ekonomilerini yalnızca ekonomik anlamda geliştiren kuruluşlar olarak değil aynı zamanda ekonomik gelişmenin sürdürülebilir olmasını sağlayan ve bunu sosyo-kültürel gelişmeyle destekleyerek entelektüel, bilimsel ve modern birikimin oluşmasını sağlayan fonksiyonlara da sahiptirler.

Akyüz (1992) çalışmasında eğitimi sosyal bir süreç olarak tanımlamıştır. Bu bağlamda eğitim; bireyin ve toplumun geleceği için temel şartlardan biri olmaktadır. Sosyo-ekonomik gelişme sürecinde eğitimin en önemli fonksiyonları; muhafaza etme, değiştirme ve geliştirmedir.

Eğitimin en üst seviyede uygulandığı yerler, üniversitelerdir. Üniversiteler; buldukları şehirler için birçok alanda önemli kurumlardır. Bu alanların en önemlileri insan kaynakları, bilgi, eğitim, iş ve sosyal hizmetlerdir. Üniversitelerin işlevleri ve etkileri, ekonomik ve sosyokültürel boyutlarda ele alınabilir. Ancak ekonomik işlev ve etkiler ile sosyokültürel işlev ve etkileri birbirinden bağımsız olarak ele almak çoğu zaman zordur. Çünkü sadece ekonomik olarak değerlendirilebilecek bir işlevin, sosyokültürel etkileri olabileceği gibi, sosyokültürel olarak değerlendirilebilecek bir işlevin de uzun dönemde ekonomik etkiler yaratması doğaldır. Üniversitelerin buldukları bölgeye olan katkılarını inceleyen çalışmalarda da bu bağlantı görülmektedir (Taşçı vd., 2008).

Üniversiteler; yukarıda kısaca değindiğimiz fonksiyonlarının yanı sıra, buldukları yerel yönetimlerin ekonomisinde önemli bir tüketim birimi olduklarından, toplam talep ve istihdam düzeylerinin de artmasına yol açmaktadırlar. Eğitime yapılan harcamalar hem tüketim hem de yatırım harcaması niteliğinde olabilmektedirler. Eğitim döneminde yapılan harcamaların bir getirisi olmadığı için tüketim harcaması niteliğindedir (Savaş, 1996:257). Uzun dönemde ise, kişisel kazanç ve milli gelir artışı sağlamaktadır. Eğitim yatırımlarındaki artış milli gelirde artışa sebep olmaktadır. Eğitim yatırımı azalan verimler kanununa tabi olmayan yatırım türüdür. Aynı zamanda eğitim diğer yatırımların verimliliğini artırır ve tamamlayıcı yatırım niteliğindedir (Savaş, 1996:257).

Üniversiteler; insan sermayesini eğitmenin yanı sıra, istihdam ve harcamaları ile bölge ekonomisine yaptığı katkı da küçümsenemeyecek bir boyuta ulaşabilmektedir. Bölgenin istihdam ve gelirini önemli ölçüde artırabilmektedir. Üniversite sayesinde bölgeye, ekonomik bir canlılık gelmekte ve para akışı olmaktadır. Bu sebeple yeni istihdam alanları yaratılabilmekte ve bu sayede gelir artışı sağlanabilmektedir. Üniversiteler buldukları ekonomide direkt, dolaylı ve uyarılmış istihdam ve gelir olmak üzere üç türlü katkı sağlayabilmektedirler (Lewis, 1998:54). Özellikle ekonomik bakımdan gelişimini tamamlayamamış yörelerde kurulan üniversiteler, yaptıkları harcamalar ve buna bağlı artan talep yapısı ile yerel ekonomiye bir canlılık kazandırdığı ve üniversitelerin buldukları yörelere

katkıları sadece ekonomik olmayıp, sosyal, kültürel, demografik etkileri de söz konusu olmaktadır (Tugay ve Başgöl, 2005; Çatalbaş, 2007). Ayrıca üniversiteler; kuruldukları bölgede ekonomik kalkınmayı teşvik eden kurumlardır. Üniversiteye istihdam edilen personeller, kurum için yapılan harcamalar ve yerel sektörler ile yapılan anlaşmalar nedeniyle üniversiteler; yerel ekonomilerin kalkınmasında önemli etkilere sahiptirler. Üniversitelerin, yerel ekonomiye katkıları üç başlık altında incelenmektedir: Doğrudan katkılar, dolaylı katkılar ve uyarılmış katkılar. Üniversitelerde çalışan akademik ve idari personele ödenen maaşlar, öğrencilerin yapmış olduğu harcamalar doğrudan katkıları; üniversite ile birlikte şehrin havasının değişmesi, bilimsel etkinliklerin artması ve şehirdeki ekonomik faaliyetlerde önemli bir canlanma olması ise dolaylı katkıları içerir (Atik, 1999). Uyarılmış katkılar ise üniversite tarafından yapılan harcamaların çoğaltan etkisiyle meydana getirdiği gelir ve istihdam artışından oluşmaktadır (Atik, 1999).

Üniversiteler kalkınma aracı olarak da buldukları bölgelere etki etmektedirler. Bunun için öncelikle eğitim sektöründe özel ve kamu kaynaklarının en uygun şekilde kullanılması, bu alanda etkinliğin artırılarak eğitim sektöründe hasılanın yükseltilmesi gerekmektedir. Ayrıca eğitim hizmetleri nicelik ve nitelik olarak ihtiyaçlara uygun şekilde geliştirilmelidir. Bu sayede kuruluş amaçlarına uygun olarak buldukları yörede ve ülke genelinde dengeli dağılımı ve sosyo-ekonomik faaliyetlerde canlılığı meydana getirebilir (Özaslan, 1998).

Bu çalışmada, bir eğitim kurumu olarak Cumhuriyet Üniversitesi'nin bulunduğu il ve çevresine olan ekonomik katkısı incelenmiştir. Yapılan anket çalışması ile öğrencilerin Sivas ekonomisine olan katkısı hesaplanmış ve yorumlanmıştır. Ayrıca Cumhuriyet Üniversitesi ve Sayıştay raporları doğrultusunda da direkt ve dolaylı gelir etkileri de hesaplanarak, öğrenci anketi sonuçları ile birlikte toplam katkı hesaplanmıştır. Takip eden ikinci bölüm Türkiye'de konu ile ilgili yapılmış benzer çalışmaları özetlemekte, üçüncü bölüm üniversitelerin yerel ekonomi üzerindeki katkıları detaylandırmakta, dördüncü bölüm yapılan uygulama ve neticeleri sunmakta ve son bölümde sonuç açıklanmaktadır.

2. LİTERATÜR TARAMASI

Üniversite ve şehir ilişkisi, literatürde sıkça incelenmiş ve tartışılmıştır. Özellikle Anadolu şehirlerindeki üniversitelerin buldukları şehirlere etkisinin araştırılması, 1990'lı yıllardan sonra artış göstermektedir. Takip eden çalışmalar üniversitelerin yerel ekonomilere katkısı olduğunu göstermektedir.

Çatalbaş (2007) üniversitelerin kent ekonomisine olan katkılarını arttırabilmek için nerelere kurulması gerektiğini kalkınma kutupları bağlamında incelemiştir. Işık (2008), Türkiye'de üniversitelerin; kentlerin nüfus, ekonomik ve sosyal yapılarında yarattığı değişimleri ve üniversitelerin bir kentleşme modeli veya nedeni olup olmadığını araştırmıştır. Öztürk vd. (2011) üniversitelerin illerin sosyo-ekonomik sosyo-ekonomik katkılarını arttırmak için şartları incelemiştir.

Tuğcu (2003) 2002-2003 eğitim öğretim yılında kampüste faaliyet gösteren fakülte ve yüksekokulların kent ekonomisine yaptığı katkıyı Nevşehir; Akçakanat vd. (2010) 2003-2009

yılları için üniversite öğrencilerinin buldukları il merkezine ekonomik katkıları ve harcama eğilimlerini Isparta; Öztürk vd. (2009) Kafkas Üniversitesi'nin şehrin sosyo-ekonomik yapısına olan etkilerini Kars; Görkemli (2003) 2003 yılında Selçuk Üniversitesi'nin şehir ekonomisine sunduğu toplam gelir katkısını ve toplam istihdama olan etkisini Konya; Ceyhan ve Güney (2011) Bartın Üniversitesinin dolaysız, dolaylı ve uyarılmış etkilerini araştırdıkları ve çarpan katsayısını 3,77 buldukları şehrin ekonomisinde yaratacağı dolaysız, dolaylı ve uyarılmış etkiler kullanarak 20 yıllık kestirimi incelemesini Bartın; Tugay ve Başgül (2005) Burdur Üniversitesi öğrencilerinin Burdur ekonomisine yaptıkları katkıları Burdur; Yayar ve Demir (2013) 2012 Mart ayı itibarıyla Gaziosmanpaşa Üniversitesi öğrencilerinin aylık geliri 646,97 buldukları, üniversite öğrencilerini, personelini ve bölge işletmelerini kapsayan araştırmasını Tokat; Selçuk (2012) Atatürk Üniversitesi öğrencilerinin harcamalarının analizi ve şehrin ekonomisine katkısını Erzurum; Özbay (2013) personel ve öğrencilerin üniversitelerin kuruldukları yerlerdeki sosyal çevreyle yani kent insanları ile olan ilişkilerini Niğde; Tösten vd. (2013) Dicle Üniversitesi'nin Diyarbakır; Demireli ve Taşkın (2013) Kütahya; Ergün (2003) Bolvadin Meslek Yüksekokulunun Bolvadin; Kaşlı ve Serel (2008) Gönen Meslek Yüksekokulu'nda Balıkesir; Çalışkan ve Demir (2013) Köprübaşı Meslek Yüksek Okulu'nda Manisa için yapmışlardır.

Sevüktekin vd. (2012), Uludağ Üniversitesi öğrencilerinin sosyo-ekonomik profillerini belirlemeyi amaçlamışlardır. Buna göre öğrenciler için en önemli faktörler; bölüm, kampüs olanaklar, otomasyon sistemi ve öğretim üyelerinin danışmanlık hizmetinden memnun olma sonuçları belirlenmiştir.

3. ÜNİVERSİTELERİN YEREL EKONOMİ ÜZERİNDEKİ KATKILARI

Yerel ekonomi kavramı küçük bir şehrin veya bölgenin ekonomisini ifade etmektedir. Yerel ekonomi mikro düzeyde olup, bölgesel ekonomi yerine kullanılabilirdiği gibi bu iki kavram birlikte de kullanılabilir. Üniversitelerin, bölgesel kalkınma üzerindeki etkileri harcama istihdam temelli ve bilgi temelli ekonomik etkiler olarak sınıflandırılabilir (Glasson, 2003: 21-37). Üniversitelerin belirli bir yerde faaliyet göstermeleri, öncelikle o bölgede bir yatırımın yapılmasını gerektirmektedir. İkinci olarak üniversiteler, bölgede “işveren” rolünü üstlenerek çevresinde yaşayanlara iş imkânı sağlar. Üniversiteler ayrıca, ihtiyacı olan mal ve hizmetleri çevresinden sağlayarak buldukları yerde arz ve talep gücü oluşturur (Sürmeli vd., 2008:8-20).

Beşeri sermaye teorisi; eğitim ve işgücü verimliliğinin artırılarak ekonomik büyümeye yol açması üzerine kuruludur. Eğitimin verimlilik üzerindeki bu olumlu etkileri kuşaklar boyu sürmektedir. Eğitimli anne ve babalar daha sağlıklı ve daha iyi beslenmiş çocuklar yetiştirirler. Bu yüzden onların çocukları, yaşamları boyunca daha verimli olurlar. Beşeri sermaye artışı, dolaysız ve dolaylı olarak verimliliği arttırarak ekonomik büyümeye önemli katkıda bulunur. Ekonomik büyüme teorisi beşeri sermayenin gelişmesinin ve kullanımının, ekonomik büyümenin ve özellikle kişi başına ekonomik büyümenin belirleyicisi olduğunu belirtmektedirler (Baş, 2001).

Bu çalışmada Cumhuriyet Üniversitesi'nin yerel ekonomiye katkısı Lewis (1998) çalışmasına benzer şekilde, üç başlık altında incelenecektir: Direk katkılar, dolaylı katkılar ve toplam katkı.

3.1. Direk Katkılar

Direk katkılar; direk gelir etkisi ve direk istihdam katkısı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır (Erkekoğlu, 2000). Direk gelir katkısı; personele ödenen maaşları, direk istihdam katkısı ise üniversitelerde çalışan idari ve akademik personelin direk istihdam katkısını göstermektedir.

3.2. Dolaylı Katkılar

Bu tip katkılar, emek dışında kalan faktör sahiplerinin üniversiteye yaptıkları satışlar sonunda ortaya çıkan gelir ve istihdam artışını ifade eden katkılardır (Erkekoğlu, 2000). Bir eğitim kurumunun yerel ekonomiye sağladığı dolaylı katkılardan bir kısmı, öğrenciler tarafından yapılan harcamalardan kaynaklanır. Bu etkileri belirlemek için anket çalışmalarından yararlanılmaktadır.

Dolaylı katkılar; dolaylı gelir etkisi ve dolaylı istihdam katkısı olmak üzere ikiye ayrılmaktadır (Erkekoğlu, 2000). Dolaylı gelir katkısı; üniversite öğrencilerinin buldukları bölgeye olan katkıları, dolaylı istihdam katkısı ise üniversite öğrencilerinin toplam gelir katkısının, bir kişinin hizmet üretimine bölünmesi ile elde edilir (Atik, 1999:105).

3.3. Dolaylı Katkılar

Toplam katkı, direk ve dolaylı katkılara bağlı olarak ortaya çıkmakta ve gelir ile istihdamdaki artışı ifade etmektedir.

4. ÜNİVERSİTELERİN YEREL EKONOMİ ÜZERİNDEKİ KATKILARI

Çalışmanın ana unsuru olan dolaylı gelir katkısını araştırmak için, Cumhuriyet Üniversitesi'nde öğrenim gören 1569 öğrenciye anket uygulanmıştır. Öğrencilere, barınma, ulaşım, beslenme, sosyal aktivite, haberleşme, giyim ve diğer harcamalarının aylık tutarları ve diğer demografik ve Sivas ile ilgili sorular sorulmuştur. Öğrencilerin Sivaslı olup olmadıklarına göre, barınma yerlerinin farklılıklarına ve harcama kalemlerine göre, Sivas ekonomisine katkıları bir formül ile hesaplanmaya çalışılmıştır.

Anket yapılan öğrencilerin ortalama harcama kalemleri Sivaslı olan öğrenciler ve Sivaslı olmayan öğrenciler olarak Tablo.4.1'de iki farklı kategoride verilmiştir.

	Sivaslı Öğrenci	Sivaslı Olmayan Öğrenci
<i>Beslenme</i>	105 TL	128 TL
<i>Giyim</i>	116 TL	97,4 TL
<i>Ulaşım</i>	91,5 TL	72,2 TL
<i>Sosyal</i>	91,3 TL	90,6 TL
<i>Haberleşme</i>	68,2 TL	68,3 TL
<i>Diğer</i>	110,5 TL	103,8 TL

Tablo 4.1 Harcama Konularına Göre Aylık Ortalamalar.

Cumhuriyet Üniversitesinde 45'957 lisans, 2'868 lisansüstü olmak üzere toplam 48'825 öğrenci öğrenim görmektedir. Bu sayı, Sivas'ın en kalabalık ilçesi Yıldızeli nüfusundan (40'540) daha fazladır. Lisans öğrencilerinin 39'126'sı Sivas merkez kampüsteki fakülteelerde öğrenim görmektedir.

Anket sonuçlarına göre, öğrencilerin %24,8'si Sivas'ta ikamet ederken, %75,2'sinin ise Sivas dışından geldikleri belirlenmiştir. Sivas dışından gelen öğrencilerin %28'i devlet yurdunda, %29'u özel yurttan ve % 43'ü kiralık evde barındıklarını belirtmişlerdir. Buna göre öğrencilerin aylık ortalama kira veya yurt harcaması 337 TL olarak belirlenmiştir. Bu harcamanın aylık ortalama kira harcamasına ayrılan kısmı 426 TL, aylık ortalama devlet yurdu harcamasına ayrılan kısmı 145 TL ve özel yurt harcamasına ayrılan kısmı 377 TL olarak hesaplanmıştır.

Buna göre Cumhuriyet Üniversitesi'nde okuyan bir öğrencinin aylık ortalama harcama miktarı (Kira-Yurt Hariç) 565,8 TL iken Sivaslı bir öğrencinin aylık ortalama harcama miktarı 560,3 TL ve Sivaslı olmayan öğrencinin aylık ortalama harcama miktarı 582,5 TL olarak hesaplanmıştır.

Ayrıca anket sonuçlarına göre bir öğrenci yılda ortalama 9,3 ay Sivas'ta kaldığı hesaplanmıştır. Sivaslı öğrenciler 10,9 ay, Sivaslı olmayan öğrenciler ise 8,7 ay Sivas'ta ikamet etmektedirler.

Yukarıda verilen ortalama harcama hesaplamaları yardımıyla, Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerinin Sivas ekonomisine katkısı, aşağıda verilen formül yardımı ile hesaplanmıştır:

$$\begin{aligned} & (\text{Sivaslı Öğrencilerin Oranı} \times \text{Toplam Öğrenci Sayısı}) \times \\ & \times [\text{Sivaslı Öğrenci Aylık Ort. Harcama} \times \text{Sivas'ta Kalma Süresi}] + \\ & + (\text{Sivaslı Olmayan Öğrencilerin Oranı} \times \text{Toplam Öğrenci Sayısı}) \times \\ & \times ([\text{Sivaslı Olmayan Öğrencilerin Aylık Ort. Harcaması} \times \text{Sivas'ta Kalma Süresi}] + \\ & + [\text{Aylık Kira} \times 12 \text{ ay} \times \text{Evde kalanların Yüzdesi}] + \\ & + [\text{Devlet Yurdu Kirası} \times 9 \text{ Ay} \times \text{Devlet Yurdunda Kal. Yüzdesi}] + \\ & + [\text{Özel Yurt Kirası} \times 9 \text{ ay} \times \text{Özel Yurttan Kalanların Yüzdesi}]) \end{aligned}$$

Verilen formül yardımıyla yapılan hesaplama sonucu Sivas merkez kampüslerde okuyan Sivaslı Olmayan öğrencilerinin Sivas ekonomisine katkısı yıllık 232'538'729,6 TL iken Sivaslı öğrencilerinin Sivas ekonomisine katkısı yıllık 59'738'261,51 TL olarak hesaplanmıştır. Buna göre Sivas merkez kampüslerde okuyan öğrencilerinin Sivas ekonomisine toplam katkısı yıllık 292'276'991,1 TL olarak bulunmuştur.

Hesaplanan bu değere, mezuniyet ve kayıt zamanında şehir dışından gelen öğrenci yakınlarının yaptıkları harcamaları da eklemek gerekmektedir. 2013-2014 öğretim yılında yaklaşık 6500 öğrenci mezuniyet törenine katılmıştır. Sivaslı olmayan öğrenciler için ortalama 3 kişi şehir dışından gelmiş ve ortalama 2 gün kalmışlardır. Günlük kalma harcaması ortalama 70 TL ve beslenme harcaması ortalama 30 TL alınmıştır. Buna göre Sivaslı olmayan öğrencilerin yakınlarının Sivas'a yaptıkları toplam harcama;

$6500 \times 0,75 \times 300 \times 2 = 2'925'000$ TL olarak hesaplanmıştır.

Sivaslı olan öğrenciler için ise ortalama 2 kişi şehir dışından gelmiş ve ortalama 4 gün kalmışlardır. Bu kişilerin günlük beslenme harcaması ortalama 35 TL alınmıştır. Buna göre Sivaslı öğrencilerin yakınlarının Sivas'a yaptıkları toplam harcama olarak $6500 \times 0,25 \times 150 \times 4 = 975'000$ TL hesaplanmıştır.

Kayıt zamanı gelen öğrencilerin ve yakınlarının Sivas'a yaptıkları katkı da hesaplanmıştır. 2014-2015 öğretim yılında merkez kampüsteki fakültelere 8756 öğrenci kayıt yaptırmıştır. Her öğrenci için ortalama 3 kişi gelmiş ve ortalama 1 gün kalmışlardır. Kayıt için gelen öğrenci yakınlarının toplam harcaması; $8756 \times 0,75 \times 100 \times 1 = 656'700$ TL olarak hesaplanmıştır.

Böylece bir yıllık bir zaman diliminde, Cumhuriyet Üniversitesi merkez kampüs öğrencilerinin Sivas'a yaptıkları ekonomik katkı $296'833'691,1$ TL bulunmuştur.

Sivas'ın ilçelerinde okuyan 6831 öğrenci için de benzer hesabı yaparsak; Sivas ilçelerinde eğitim gören öğrencilerin beklenen harcamaları $51.074.274$ TL olarak hesaplanmıştır. Mezuniyet için yapılan harcama $680'550$ TL ve kayıt için yapılan harcama $114'594$ TL olarak bulunmuştur. Böylece Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerinin Sivas ekonomisine 1 yıllık toplam katkısı $348.703.109$ TL olarak bulunmuştur.

Öğrenci harcamalarının yanı sıra Cumhuriyet Üniversitesi'nin diğer dolaylı gelir katkıları Tablo.2'de verilmiştir (Sayıştay, 2013). Tablo.4.2'deki değerler, bu çalışma hazırlandığı sırada 2014 değerleri belirlenemediğinden 2013 değerleri alınarak hesaplanmıştır.

<i>Hizmet Alımları</i>	8'615'346 TL
<i>Tüketim Malı ve Malzeme Alımları</i>	15'073'419 TL
<i>Gayrimenkul Mal Bakım Onarım Gideri</i>	481'723 TL
<i>Öğrenci Katkı Payı Telif Gideri</i>	6'723'132 TL

Tablo 4.2 Cumhuriyet Üniversitesi 2013 Diğer Harcama Değerleri.

Tablo 4.2'deki değerler yardımıyla Cumhuriyet Üniversitesi'nin 2013 yılındaki diğer dolaylı gelir katkısı $30'893'620$ TL olarak hesaplanmıştır. Bu değer 2014 yılında biraz daha artacağı düşünülse de toplam katkı hesaplamasında bu değer kullanılacaktır.

Benzer şekilde, Cumhuriyet Üniversitesi'nin direkt gelir katkısı Tablo 4.3'de verilen değerler yardımıyla bulunmuştur (Cumhuriyet Üniversitesi, 2014).

<i>Personel Giderleri</i>	135'000'000 TL
<i>Döner Sermaye Harcamaları</i>	33'059'590 TL
<i>Yolluklar</i>	1'592'136 TL

Tablo 4.3 Cumhuriyet Üniversitesi 2014 Bütçe Harcamaları.

Tablo 4.3'deki değerler yardımıyla Cumhuriyet Üniversitesi'nin 2014 yılındaki direkt gelir katkısı $169'651'726$ TL olarak hesaplanmıştır.

Buna göre Cumhuriyet Üniversitesi'nin Sivas iline 1 yıllık toplam katkısı $549'248'455$ TL olarak hesaplanmıştır. Çarpan etkisi ile birlikte ilerleyen zamanlarda bundan daha yüksek bir gelir yaratacağı iktisadi bir gerçektir.

5. SONUÇ

Günümüzde üniversiteler, sadece bilimsel bilgi üreten kurumlar olma kimliklerinden başka yerel ekonomilere de katkı sağlayan kurumlar olarak anılmaktadır. Literatür çalışmaları göstermiştir ki; üniversiteler, kuruldukları bölgelere sosyokültürel ve ekonomik açıdan birçok katkı yaptıkları gibi bölgelerin de gelişmelerindeki en önemli kurumlar olmuşlardır. Bu yapı itibarıyla üniversiteler için, yerel ekonomiler için son derece önemli bir iktisadi faktör olduğu görülmektedir. Üniversiteler, ilk önce eğitim sağlayan kurumlar olsalar da ekonomiyi yönlendiren kurumlardır. Ayrıca üniversiteler; direkt ve dolaylı yollardan sağladıkları katkılar ile kentsel oluşumlarda rol oynayan, devlet ve sanayi ile yapılan işbirlikleri sonucunda ticaret, sanat, sağlık ve bilim alanlarında büyük gelişmelere katkıları olan ve buldukları bölgelerin canlanmasında etkili olan kurumlardır.

Bu çalışmada, Cumhuriyet Üniversitesi'nin Sivas iline olan ekonomik katkısı ortaya koyulmuştur. Anket çalışması ile Cumhuriyet Üniversitesi öğrencilerinin Sivas şehrine ekonomik katkıları hesaplanırken, aynı zamanda Sivas ilinden beklentileri de analiz edilerek, durum değerlendirmesi yapılmıştır. Öğrencilerin Sivas ekonomisine kazandırdığı dolaylı katkıların yanı sıra, Cumhuriyet Üniversitesi ve Sayıştay raporları yardımıyla da doğrudan ve toplam katkı değerleri hesaplanmıştır. Buna göre Cumhuriyet Üniversitesi'nin Sivas ekonomisine katkısı 549'248'455 TL olarak bulunmuştur. Oldukça yüksek bir değer olan bu katkı ile Cumhuriyet Üniversitesi'nin Sivas için önemi bir kez daha vurgulanmıştır. Benzer şekilde, birçok üniversitenin de buldukları illere katkılarının benzer sonuçlar vereceğini düşünürsek, üniversite ve yerel ekonomi ilişkisinin sayısal gücü hakkında daha kolay yorumlarda bulunabilir.

Anket sonuçlarından elde edilen sonuçlara göre; öğrencilerin, Sivas ilinden ve esnafından beklentileri de analiz edilerek, yerel ekonominin eksikleri ve öğrencilerin beklentileri de belirlenerek, ekonomik katkının yanı sıra sosyal ve beşeri katkılar da bulunabilir.

KAYNAKÇA

- Akçakanat, T, İ. Çarıkçı ve M. A. Dulupçu (2010). Üniversite Öğrencilerinin Buldukları İl Merkezine Ekonomik Katkıları ve Harcama Eğilimleri: Isparta 2003–2009 Yılları Örneği. *SDÜ Fen Edebiyat Fakültesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 22, 165-178.
- Akyüz, H. (1992). *Eğitim Sosyolojisinin Temel Kavram ve Alanları Üzerine Bir Araştırma*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Atik, H. (1999). Üniversitelerin Yerel Ekonomiye Katkıları: Teori ve Erciyes Üniversitesi Üzerine Bir Uygulama. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 15, 99-109.
- Baş, K. (2001). Ekonomik Büyüme, Gelir Dağılımı, Eğitim ve Nüfus Artışı İlişkileri: Türkiye Örneği. *Hacettepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 19 (1), 47-60,
- Ceyhan, M. S. ve G. Güney (2011). Bartın Üniversitesi'nin Bartın İl'inin Ekonomik Gelişimine 20 Yıllık Projeksiyonda Katkılarının Değerlendirilmesi. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 2, 183-207.

- Cumhuriyet Üniversitesi (2014). *2014 Yılı Kurumsal Mali Durum Ve Beklentiler Raporu*. Sivas: Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı.
- Çalışkan, Ş. ve F. Demir (2013). Celal Bayar Üniversitesi Köprübaşı Meslek Yüksek Okulu Öğrenci Harcamalarının Bileşimi ve İlçe Ekonomisindeki Yeri. *Cbü Sosyal Bilimler Dergisi*, 11 (3), 357-371.
- Çatalbaş, N. (2007). Üniversite-Yerel Ekonomi İlişkisinde Kutuplaşma Teorisi İyi Bir Model Olabilir Mi? *Selçuk Üniversitesi. İ.İ.B.F. Dergisi*, Yerel Ekonomiler Özel Sayısı, 90-101.
- Demireli, C. ve E. Taşkın (2013). Üniversite Öğrencilerinin Buldukları Şehre Ekonomik Katkıları: Kütahya İl Merkezi Örneği. *Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 37, 312-328.
- Dinler, Z. (2013). *İktisada Giriş*. Bursa: Ekin Basın Yayın Dağıtım.
- Erkekoğlu, H. (2000). Bölge Üniversitelerinin Yerel Ekonomiye Katkıları: Sivas Cumhuriyet Üniversitesi Örneği. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 16, 211-229.
- Ergün, E. (2003). A. K. Ü. Bolvadin Meslek Yüksekokulunun Bolvadin'in Sosyo - Kültürel Yapısına ve Ekonomisine Katkıları. *Afyon Kocatepe Üniversitesi U.B.F. Dergisi*, 5 (1), 63-78.
- Glasson, J. (2003). The widening local and regional impacts of the Modern Universities - A Tale of Two Cities. *Local Economy Journal*, 18, 21-37.
- Görkemli, H. N. (2003). Selçuk Üniversitesi'nin Konya Kent Ekonomisine Etkileri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 22, 169-186.
- Işık, Ş. (2008). Türkiye'de Üniversitelerin Kentleşme Üzerine Etkileri. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10, 159-18.
- Kaşlı, M. ve A. Serel (2008). Üniversite Öğrenci Harcamalarının Analizi ve Bölge Ekonomilerine Katkılarını Belirlemeye Yönelik Bir Araştırma. *Yönetim ve Ekonomi*, 15 (2), 99-113.
- Lewis, J. A. (1988). Assessing the effect of the polytechnic, Wolverhampton on the local community. *Urban Studies*, 25, 53-61.
- Özaslan, İ. (1998). *Yükseköğretim Kurumlarının Bölgelerarası Gelişme Farklılıkları Açısından Önemi ve İşlevleri*. İstanbul: İstanbul Ticaret Odası.
- Özbay, Ö. (2013) Üniversite ve Sosyal Çevresi: Niğde Üniversitesi ve Niğde. *Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4 (1), 1-63.
- Öztürk, S., İ. Torun ve Y. Özkök (2011). Anadolu'da Kurulan Üniversitelerin İllerin Sosyo-Ekonomik Yapılarına Katkıları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8 (16), 145-158.
- Öztürk, S., İ. Torun ve S. Sayın (2009). Üniversitenin Sosyo-Ekonomik Gelişmeye Etkisi: Kafkas Üniversitesi Örneği. *İktisat Dergisi*, 491, 71-84

- Savaş, V. (1986). *Kalkınma Ekonomisi*. 4. Baskı, Yayın No: 85, İktisat Dizisi: 8. İstanbul: Beta Basım Yayım Dağıtım.
- Sayıştay Denetim Raporu (2013). *Cumhuriyet Üniversitesi 2013 Yılı Sayıştay Denetim Raporu*. Ankara: T.C. Sayıştay Başkanlığı.
- Selçuk, G. N. (2012). Atatürk Üniversitesi Öğrencilerinin Harcamalarının Analizi ve Erzurum Ekonomisine Katkısı. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 16 (3), 317-330.
- Sevüktekin, M., M. Nargileçekenler ve I. Çetin (2012). Uludağ Üniversitesi Öğrencilerinin Sosyo-Ekonomik Profil Araştırması. *Uludağ Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakülte Dergisi*, 2, 99-128.
- Sürmeli, F. (2008). *Anadolu Üniversitesi'nin Eskişehir'e Etkileri ve Şehrin Üniversite Algılayışı*. Anadolu Üniversitesi Yayınları; No. 073623, Eskişehir.
- Taşçı, D., F. Sürmeli ve E. Gökçalp (2008). *Anadolu Üniversitesi'nin Eskişehir'e Etkileri ve Şehrin Üniversiteyi Algılayışı*. Anadolu Üniversitesi yayınları 1878.
- Tösten, R., İ. Çenberlitaş ve K. Gökoğlan (2013). Dicle Üniversitesi Öğrencilerinin Harcama Analizi ve Diyarbakır Ekonomisine Katkısı. *Dicle Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5 (10), 90-114.
- Tugay, O. ve N. Başgül (2004). *Üniversite Öğrencilerinin Yöre Ekonomisine Katkıları: Burdur'da Bir Araştırma*. I. Burdur Sempozyumu 16-19 Kasım, 1020-1031.
- Tuğcu, C. T. (2003). *Üniversitelerin Yerel Ekonomik Faaliyet Hacmine Katkıları: Nevşehir Örneği*. <http://biriylilik.110mb.com/resim/images/nrbbxjf7v32i489yk53.doc> (12.02.2014).
- Yayar, R. ve D. Demir (2013). Gaziosmanpaşa Üniversitesinin Tokat İli Ekonomisine Etkisi. *Akademik Araştırmalar ve Çalışmalar Dergisi*, 5 (8), 106-122.

Contributions of Cumhuriyet University to Sivas Province Economy

Ceren Altuntaş ve Necati Alp Erilli

Cumhuriyet University ve Cumhuriyet University

ABSTRACT

Universities; as forming social and economical background of society and being the centre of education, culture and scientific thought, are institutions that undertake multi directional functions in national level. Generation, protection, transfer and apportionment of knowledge are between the goals of universities. The aim of education in universities are to grow up the man of knowledge that has universal values, asks questions, thinks rationally and scholarly, develops and protects ethical values; and who is productive, responsible.

The purpose of the study is to determine the socio-economic level of the students of Cumhuriyet University and to investigate their contributions to Sivas' economy by asking their daily life activities, their attitudes to special fields, and their spending amount to different expense items.

A questionnaire has been conducted to students who study in central campus of Cumhuriyet University with the help of open-ended questions and close ended questions. Data, collected with the help of questionnaires, has been analyzed with the programme SPSS.21. As a result of questionnaire, the contributions of students of Cumhuriyet University and Cumhuriyet University to Sivas' economy have been estimated.

Keywords: *Domestic Economics, University, Development, Cumhuriyet University, Sivas*

JEL Classifications: R11, I25